

Waarom zijn luchtfoto's onweerstaanbaar mooi?

In de winkels ligt het boek "Rotterdam 40-45". Vijf dagen vechten en dan de bommen. Daarna vijf jaar lang de ont-takeling van de stad en haar bevolking. Dit boek moet je echt kopen. Je wordt pas weer een beetje blij bij de laatste hoofdstukken: de bevrijding.

Om nooit te vergeten.

De tekst van de historicus J.L. van der Pauw is prettig leesbaar en informatief. Het venijn zit 'm in de foto's. We voelen de angst en de verlatenheid van Rotterdammers die gebombardeerd zijn. Hoe moeten we na dit bombardement verder met ons leven? Nou, gewoon.....zo lijkt het in het boek. Maar in de ogen van al de gefotografeerde mensen zit de angst gevangen. Het meest beangstigend [en

daarom misschien wel de mooiste uit het boek] zijn de luchtfoto's van de gebombardeerde stad. Spectaculair zijn de foto's gemaakt uit de geschutskoepel van een RAF Bristol Blenheim bommenwerper. We zien de huizen, de weggevaagde straten, eenzame kerkstorens. Gevangen in de foto's zijn oudere Rotterdammers op zoek naar hun huis, hun sportclub, hun werk, hun geliefde. Zij zijn in de luchtfoto's op zoek naar intieme en persoonlijke details.

Wat hebben we met luchtfoto's?

Ik durf het niet te schrijven maar ik houd heel erg van de tig delen 'Onbewolkt Amsterdam'. Elke wijk tot in detail vanuit de lucht waarneembaar. Ben ook boos waarom dat niet bestaat van Rotterdam. Wat verklaart

Foto genomen uit geschutskoepel, vizier en rechts onderin de loop van het machinegeweer. Bominslagen Waalhaven op de achtergrond.

onze onbedwingbare lust in luchtfoto's? [Noot1] Wij willen de 'lay-out' van ons land zien, omdat we in essentie ons meester willen maken van het land. En dat land, hier Rotterdam, heeft 'landmarks', herkenbare oriëntatiepunten: de Hoerenloper bij Katendrecht, de Theedoek aan het Weena, de Zwaan aan het.... etc. etc. En die herkenbare tekens geven ons rust en maken ons heerser van het land, de stad.

De eerste die ons confronteerde met de 'verticale blik' was de fotograaf Nadar toen hij met de luchtballon boven Parijs foto's maakte. [noot 2] In de Eerste Wereldoorlog werd luchtfotografie pas echt belangrijk, een strategisch instrument. Waar zit de vijand? [noot 3] En de vijand zit in Rotterdam in lucht. Eerst op 14 mei de Duitse Luftwaffe, daarna bijvoorbeeld de Amerikaanse B-17's en de

B-24's, tijdens het bombardement van Rotterdam West. Op zoek naar je huis of je werk dat er nog heel even is of al op een andere foto veranderd is in kleine paddenstoelen van rook. Echt, het is jammer als u dit boek niet koopt. Rotterdam 40-45. ISBN 9789462580015. Uitgeverij W-Books.

Hongerwinter oktober 1944, angst in de ogen van een man in het Oude Noorden.

Noot 1: J.J. Beljon 'Ogen Open [grondbeginselen van vormgeving]'[1987]
Noot 2: "De verticale blik", Philippe Dubois in 'Hemel & Aarde [Werelden van verbeelding]' [1991]. Nadar noemde zijn foto's 'aërostatistische-gezichten-op-Parijs', zo rond 1860. De stad werd plots een abstracte geometrische figuur. Niet meer de plek waar wij wonen en toch als een paradox, kunnen wij onszelf aanwijzen waar we wonen! De mens ontdekt wat hij nooit had kunnen zien. [Het Icariaanse fantasma]. De stad wordt van boven net een droom. We hebben een fundamenteel verlangen om te weten hoe het zit: hoe we naar ons werk gaan, waar het winkelcentrum is etc. etc. De gezichtsas wordt verticaal gekanteld. Plots wordt onze omgeving vanuit de lucht 'een complexe textuur, een soort vormenspel, waar de geometrie met haar figuren speelt en het terrein als het ware cartografeert.'
Noot 3: het is jammer dat we hier in de krant geen ruimte hebben om dit te verduidelijken. Er is een relatie te leggen tussen de abstracte kunst van Kazimir Malevich en de luchtfotografie. Zelfs de Bauhaus fotografie [dat ook wel 'de schuine contra-compositie wordt genoemd] van Rodtsjenko en Laszlo Moholy-Nagy kunnen hierdoor verklaard worden.

Foto genomen uit geschutskoepel, links onder Willemsskade, Museum voor Land- en Volkenkunde.

Twée boeken die je ook moet hebben!

De Prinsenlandkrant heeft al een aardig boekenplankje vol met zeer lezenswaardige Rotterdam boeken. En veel bladeren en kijken naar de foto's is verplicht.

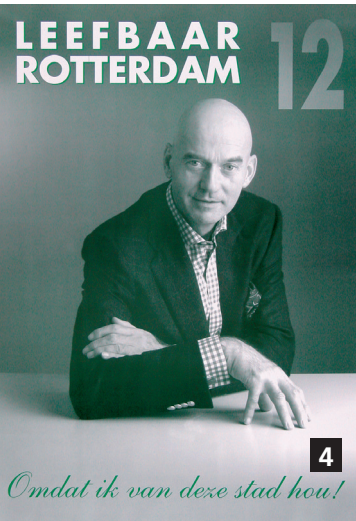
Recent is de herdruk van "Het Rotterdam Boek" [isbn 9789040089442, uitgeverij WBooks] verschenen. Chronologisch geeft het boek beeld en woord over het ontstaan van de stad, zo rond 1280 als de rivier de Rotte wordt afgedamd [zie foto1, een uitwateringssluus opgegraven in 1991]. Je bladert door de eeuwen heen [foto 2, Ooster Oudehoofdpoort bij de

Oudehaven. Gebouwd in 1600 en afgebroken in 1856], via de kabelbaan uit 1970 tijdelijk gebouwd voor de manifestatie C70

[foto 3], tot aan het affiche waar je met pijn in de ogen naar kijkt [foto 4]. Geef het boek aan een ieder die van Rotterdam houdt.

Een tweede boek dat nu in de winkels ligt is "De Rotte. Van Wilde Veenen tot Wereldhaven"

[isbn 9789491196584, uitgeverij Waanders]. Een prachtig idee om de Rotte te volgen van zijn oorsprong tot zijn einde, het opgaan in de Nieuwe Maas bij de Oude Haven ongeveer. De rivier meandert zich door de stad en aan vele kronkelingen is

het heerlijk toeven. Droom mee in een tuinstoel samen met je geliefde en nuttig een prachtig glas wijn in de tuin van het jachthuis 'Land van Belofte' uit 1660, bijna aan de oorsprong van de rivier [foto 5]. Hier wil iedereen sterven en vooral leven!